



—Էվվելիս կին Սէլանիքտէն 300 կէօնիւլիւ ասքեր կէլիւ Պապը սերասքերի գըշաւսընտա իգամէ իթտիրիմի տիր :

—Իեանէյի հարպիեէ գօմիթէսինէ պու կինէ գատար թէսիմ օլունան մէպալիդին մըգտարը , 53 միւնօն 980, 282 զուրուչա պալիդ օլմուշ տուր :

—Տէվլէթլու Նամըզ բաշա հազրէթլերի , սալը ախշամըսը երլաբը գատարը հիւմանօնընա տալէթ օլունա-րազ ախշամ թամաթընը օրատա իթմիշլեր տիր :

—Վիտին օրտուսու գօմանտանը Օսման Նուրի բաշա հազրէթլերի , Սօֆիա վէ Նիշէ գատար Պուլղարիսթանըն զարպ ճիհէթինտէ պուլունան ասաքի-րի շահանէնի գօմանտաթընա թայեին օլունմուշլար տըր :

—Ձիշթօվա գօմանտանը միրիվա Համաի բաշա հազրէթլերի էվվելիս կին Տէրիսաատէթէ միւվաթէթ իլլէ-միշ տիր :

—Ձաթը հազրէթի բատիշահի ճու-մա իթթէսի կինիւ Օսման բաշանըն պիւրի 16 վէ տիկերի 6 եալընտա օլան իթի նէֆէր շօնուգլարընը սարաեք հիւմանօնա ճէլլ իլլէ , պիրինէ 6 պին , վէ տիկերինէ 4 պին , վէ վալիտէլերի-նէ 8 պին վէ խըտմէթքեարլարընա 2 պին զուրուշ աթիեէ իհսան պուլուն-մուշլար տըր :

—Սօխում գալէտտան հիւմէթ իտէն Ձերքէսլեր պէյլիք վաբօրլարը իլլէ Ա-նատօլու սէվահիլինէ նազլ օլունմադ-տա տըր : Պուլղարտան սիւհ թաշը-եապիլիլլէն սիւհ լիլիլիպ , մէյ-տանը հարպա կէօնտէրիլէճէք տիր :

—Խըտիլի Մըսըր հազրէթլերինին մախտուլէրինտէն Հիւսէյին բաշա հազրէթլերինին , օգոստոս 7 տէ Բօտո-սա միւվաթէթ իթտիյի մահէլլի իշա-րաթընտան տըր :

—Էվլթիլ Հէրըլթըն Ենի Ձաղա-րա օրտուկեհաջնտա պուլունան մուխ-պիրի մախտուլէրինտէն յուլիս 13 թա-րիլլէ ալտըլը մէքթուպուն թէրճէ-մէսի տիր :

Ձահմէթի պիր եօլճուլուգտան սօս-րա պու քերէ Ենի Ձաղարա օրտու-կեհաջնա վաթը օրտուլ : Օրտուկեհա , Մահէլլէսիտէն (3) թա Պալգանլարըն էթէլլինէ միւվաթէթ օլան ճէսիմ օլա-նըն ուճուլտա վաթը տըր : Տիւլմէնին հիւճուլու վաթուլինտէ Օսմանը օր-տուսուլու մուհաֆտա իտէճէք օլան իթթիլ իհեհաթիտան 300 մէթրօ էօթէ-տէ շըմէնտըֆէր ըսթ աթիօնուլուն լի-րանէլերի , վէ պիր քիթմէթրօ էօթէ-տէ պիր վաթըթ զէնկին վէ մամուր պիր հալտէ օլան գատապանըն , եանի Ենի Ձաղարանըն վիլանէլերի կէօ-րիլմէքտէ տիր :

Մահէլլի մէգլիլըն վիլտնէլերինի կիտիպ կէօլալէն կէլիլիթիմ : Բէնճէրէ-լէրի բարշա բարշա օլմուշ պիր գաշ խանէտէն մատաա քեաթֆէյի խանէ-լէր վիրան օլուպ , տիւմանլարը չըգ-մադտա տըր : Էօլիլմիլն օրատան կէլ-տիլի հիսս օլունուր , սատագաթ ալա-մէթի օլան պիր թաղըմ քէտի վէ քէօ-րէլլէր վաթըթ վաթըթ քէտէրնաք սուրէթտէ հալվաթըպ էօթէ պերի կէ-զիլմէքտէ , վէ պուրատա պուլնարտան պալչա ճանը մախլիւք կէօրիլմէ-մէքտէ տիր : Ենի Ձաղարանըն իւզ-րինէ պիւլիճէ գարկա գուշլարը գօնուպ ուղարընը սէպլերինի չըգար-մադտա տըրլար : Իշպուլ մէնգարէյի կէօրէլլին երլուլի բարէ բարշա օլմուշ :

Սօգադարտա շուրտա պուրատա թէրք օլունմուշ սանտըլար , գըբըլմըշ սրապա թէքթլէլլէրի , բուպա բար-չալարը , մըթպալիլ թաղըմլարը կէօրիլ-սիւն : Պուլղար , Էհալինին շաշըրադ-խանէլերինի ալէլ աճէլլէ պըրադըպ գաշտըլարընա պիրէր ալէամէթ տիր : Տիկէր պիր եէրտէ գըբըլմըշ պիր պէ-շիք , պիրաղ էօթէտէ գաղան թէնճէ-րէլլէր , քեաղըտլար , Ենհուտիճէ պիր քի-թապ , թէլլէլլար քեաղըտլար , վէրէս-մի էվրադլար եօլլարը գաբամադտա վէ եախօտ իւզգլեարտա ուշմադտա տըր : Հէր եէրտէ սուլուգ հիւլմ իթմէքտէ տիր : Քէօյտէ հիշ պիր ա-տամ եօգ , ահ , աթ իտին , եանըլտըմ , զիրա աղաճլարը եանմըշ օլան պիր պաղէտէ պիր ասքեր նէֆէրինէ ըսթ կէլտիմ քի եէրտէն պիր տէմէթ չիլէք գալտըրմադտա իտի : Պու նէ մէրթէ-պէ թէնագիւս : Հէնուգ գաբանմըշ օ-լան պիր մէգարըն իւզգլերինտէն ալըն-մըշ օլան մէգլիլ չիլէք տէմէթի է-լիմտէ օլունուլ հալտէ միւլէտտէր պիր հալտէ օլարադ օրտուկեհա շա-տէթ իլլէ , Ձերքէսլերին , Սիւլէյման բաշանըն օրտուկեհաջնա կիթմէլլերինի սէյր իթտիմ :

Նաթըլ քի տիւնքի թէլլէլլար քեաղըտա պիրալիլիլ իտիմ , պաշ գօմանտան օր-տուսուլու խալին պօղադըն գարշըսը-նա նաթլ իլլէմիշ տիր : Մահէթիլտէ պուլունան ասաքիլին մըգտարը 40—50 պին նէֆէրտէն իպարէթ տիր : Բէնուֆ փաշանըն եէրինէ կէլէն Եաթիլ փաշա-նըն գօմանտաթընտա տէօրթ պէշ պին քիշի վար , պուլնար Ենի Ձաղարա օ-վաթընտա տըրլար : Ասաքիլի մէրգու-մէ , ասաքիլի նիգամիլտէն իպարէթ օլուպ , միւլմահէթէմ պիր հիսար վէ պիր գաշ թապա ինչաթըլա մէլլուլ տըրլար :

Եարն սիլլէրէ Սիւլէյման փաշանըն օրտուկեհաջնտան մէքթուպ եաղաճա-ղըմ : Պու կիւլիլլէք եաղաճադ պիր շէյ Եօգ տուր : Իշթիլլէքաթ մէմուր օլուպ Էսիլ Ձաղարա եաղաճադ իլլէլլէմիշ օ-լան զապիլթանըն Եաթիլ փաշա եա խա-պիր վիրտիլլերինէ կէօրէ , Բուլար վիրան պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան Էսիլ Ձաղարա եա ճիվար օլան մահէլ-լէրի տալի թէրք իտէրէք , Եիգա-նըն արգա թարաֆընտա ճէմ օլմուշ-լար տըր :

Կէօլ թաշմիլիլ իլլէ օլունան հիսապա կէօրէ , Բուս ասաքիլի 28 վէ եա 32 թա-պուրտան , եանի 23—25 պին քիշիտէն իպարէթ տիր : Իեան իտէն Պուլղար-լարտա պաշա տըր : Սիւլէյման փա-շանըն , ասաքիլի մէրգուլմէ իւզգլերինէ պու կին եարըն հիւճուլու իտէճէյի դանն օլունուր :

Ենի Ձաղարա օրտուկեհաջնտա պուլունան Ձերքէսլերին հաթէթ իթ-տիկինի եօգարըտա պիլտիրմիշ իտիմ : Յիլհադիլ Եաթիլ փաշա հաղթէթլէ-րի , մէրգուլմէն ասաքիլի մուլիլլէ-տէ լիւզուլի օլմաթըլըն պէեան իտի-եօր :

Թէքթար սէօյլէրիմ քի պիլտիրմէք հէնուգ պիր շէյ Եօգ տուր : անճադ պու կին եարըն պիլիլլէք պիր մուհա-րէպլէտէ պէլլէրինիլլէր : Պէնտէնիլլէ սէօյլէրիլլէրինէ կէօրէ , Սիւլէյման փաշանըն թուլթուլու մէվգլար , Եաթիլ փաշանըն մէվգլարը կիպի էյի ինթիլապ օլունմուշ տուր :

Պիր թաղըմ Սիւլէյման վէ Էնէպիլ տօթթօրլար կէլտի : Դօմանտան փաշա

պուլնարը անիտէ Սիւլէյման փաշանըն օրտուլունա սէվգ իտիեօր :

Ճիվար գարիլլէրտէ քիման գալմա-հըպ էհալի քեաթֆէթէն հիւճէթ իթ-միշ տիր : Ասաքիլին քիլլէլլէթլիճէ եէեէճէյի վար տըր : Սիւհիմմաթ տա էքթիք տէյիլ տիր :

Երմէնտըֆէր խաթիլը եամպօլուեա գատար թամիր օլունուպ իշլէմէեէ պաշլամըշ տըր : անճադ տիւլմէնին խարապ իլլէտիլի ըսթաթիլլարըն խա-տէմէլլէրի հէնուգ թայեին օլունմաթըշ տըր :

Ենի պիր շէյ վուգուլնտէ անիտէ թէլլէլլարապի պիլտիրիլլէրիմ :

—Բաբա Քէօրիլիսիլ մահալլէսի սէքէնէսինտէն պիրինին , պէեադ կիւ-զէլ պիր բաբաղանը պուլունուպ , իշ պու գուշ թիւլըքէն , Բուլմա վէ ի-թալեանճա թէքէլլիլ իթտիլի կիպի , սահիպի պունա պիր իթթիլար չալուշ մարիթէթիլլէ Պրանսըլա տալի էօյ-րէթտիրմէքտէ իտի :

Թաթիլպա պունտան պիր տյ ագ-տէմ իշպու կիւզէլ գուշ , հէր նասըլա զայպ օլուր : Սահիպի պունտան տօ-լայը միւլէտտէր օլարադ , գուշու ա-րամադ իշին մախտուս պիր խըզմէթ-քեար թայեին իտէր : Խըզմէթ քեարըն զաթէն մէգլիլ բաբաղան գուշունա բէք զիեատէ մուհապպէթի օլուն-ղունտան , պու էմիլ սուրէթի քեա-միլլէտէ իճրա իտէր : Լաքին եիկիրմի պէշ կին պիհուտէ եէրէ արար :

Նիհաեթ պունտան իքի կին էվ-վէլ , պիր գուշու տիւլքեանը էնիւն-տէն կէլտիլլինտէ , մէրգուլ խըզմէթ-քեար տար քէնտիլին իսթիլլէ , քէնտի-սինին «Ժա՛գ , Ժա՛գ , չաբուգ կէլ , տէ-եու չաղըլլարըն իշիտիլ : Մէրգուլմ : պու սէս , զոյպ օլան բաբաղանըն սէ-սի օլունուլուն թանտըլլէտան , թէ-տէճիլպ վէ մէսուրիլլէթի , Ֆէվգէլա-տէ օլուր : Խըզմէթ քեար , բաբաղանը գաբունուն սաղ վէ սօլ թարաֆլարը-նա գօնուլմուշ օլան գուշլար իշինտէ կէօրմէթիլի ճիհէթլէ , տիւլքեանա կիրէր , վէ գուշուն ֆիլղանլարը արթար : Բաբաղան գաթէտտէ օլունուլունտան , Ժա՛գ անը գուլթարըր , վէ բաբաղան իսէ մէրգուլմուլ օմուլունա աթլար : Դուշուլ բաբաղանը թէքթար ալմադ-իսթէր իսէ տէ , բաբաղան պուլունու իլլ-րէտտ իտէր , վէ պու սըրատա աղըն-տան էօյլէ լաթլար չըգարըր քի , պուրատա տէրճ իտէմէյիլ :

Պու բաբաղան , տէր խըզմէթ քեար , Բաբա Քէօրիլիսիլտէ սաթին Մ . Վ . . . նամ շախսըն տըր , պէն օնա կէօթիլ-րէլլիմտէ , էկէր սիլլին պիւ իֆատէ-նիլ վար իսէ , կէլլէն էֆէնտիլմէ պիւ-տիրին :

Դուշուլ , կէօրիլլէր քի սահիլէն բաբաղանը սաթին ալմըշ օլունուլուն-տան , զապթիլլէ կիլթմէյի թէքլիֆ իտէր , վէ խըզմէթ քեար տալիլլէր լաղը օ-լուր : Ձապթիլլէտէ խըզմէթ քեար , սէօյլէրիլլին հաթըլ վէ տօղրու օլ-ունուլուն գօլոյճա իպպիթ իթմիշ տիր : Պաշլըճա , բաբաղանը գուլթա-լըքըլլէլլէտէ կէօթլէրիլլէրի մուհապ-պէթ , վէ գուշունուն ալէլլէտէ իպ-բադ իթտիլի հիտտէթ , պիլիլլէ իս-պաթ օլմուշ տուր :

Պատէհուլ , քէրտաթ կինիլ էֆէն-տիլլէ պէրապէր կէլմէք իւզգլէ , գու-շու ալմը կիլթմէթ իշին , խըզմէթ-քեարա միւսատա օլունմուշ տուր :

Յէրտաթ կինիլ հիւլլէլլէթ Մ . Վ . . . Են հաթը վիրմիշ տիր : Դուշ-

ճու իսէ իշպու բաբաղանը 110 ֆրան-գա պիր շօնուգտան սաթին ալմըշ օլ-ունուլուն իտտաա իթտիլլինտէն , ա-գըլսըլճա տալլանմըշ օլունուլուն , եա-նի բաբաղանըն սահիպի գուշուր իթ-տիլլինտէ , սաթանը պուլապիլմէք իշին , էվվէլլէ հաթըլունտա մալիլմաթ ալմա-սը լաղըմ կէլլէճէյի ճէվապը վէրիլմիշ տիր : 110 ֆրանգըն զոյպ օլմաթ , մէր-գուլ գուշունու պիր տէրս օլաճադ տըր : (Դուրիլէ տ'Օրիան)

—Լա թիւրքի դաղէթաթընա մախ-սուս մէքթուպ :

Վալնա , 12 օգոստ . 1877

Թունա օրտուլի քէպիրինտէն իքի հաթիլտան պէրու հիշ պիր մուհիմմ խապէր վիրուտ իթմէեօր : Վէ ֆուր-թունտան էվվէլլ հիւլմ իտէն սիւ-քիլլէթ կիպի պիր սիւլլէթ հիւլմ իտիեօր : Էկէր գաշլլէն կէօրիլլէն ահ-վալտէն ալտանմադ իսէմ , պու թա-րաֆտան տաճա պիր գաշ կին մու-հիմմ վուգուլաթլարա ինթիլար օլու-նամաեադընը իլալլէ իտէպիլլիլլէրիմ : Պրանտա վէ ինիլլէթ քերանըն , էքքեանը հարպիլլէր ումուլիլլէն նէգտիլտէ պու-լունան Մ . տը Թօրօի վէ միրալայ Լընօքս նամ ալթալէ միլիթէրլէրինին , պու-րատա օլմաթը , պու տէտիլլիլ իս-պաթ տըր : Անճադ շուրաթ սահիլ տիր քի , Բաղլարա թարաֆընտա հա-լէա ասաքիլ ճէմ իտիլմէքտէ օլուպ , հաթթա Մուլմուլ օրտուսուլուն պու-լունա գըսմը մահէլլի մէգլիլ կէօն-տէրիլլէր տիր : Տիկէր թարաֆտան տիւլմէն տալիլ վաթթընը պաշա կէլիլ-մէեէրէք , սէօյլէրիլլէն կէօրէ , պիր թաթըմ էէնի Բուս վէ Մէմէթլէյի սաթթէրլէրի հալէա Թունտան կիլի-եօրլար , վէ եախօտ կէլլէեէ հաղը-լանթօրլար :

Էվվէլլիլ ճուլմա կինիլ , Վասը-թալի թիւմարէթ նամ վաթթ , վաթան-բէրլէր Ալթ ունիլապտէ Իսմայիլ էֆէնտի հաղթէթլէրինին մէտարիլլէր թէլլէլ վէ թէճէլլ իտիլմիշ օլան կէօնիլլիլ թապուլունուլ պուրաեա կէլլիլլէր : Պու կէօնիլլիլլէր գօնուլ ընէլ ապա-տան էլպիսէ կիլիլլէլլէր , վէ պաշա-րընա կիւլմըշ ալ երլաթ իլլէ միւլէյ-եէն ֆէս գօյմուշ տըրլար : Եաղընտա տօղրունտա տօղրու մէյտանը հարպա կիտէճէլլէր տիր :

Պուլնարըն շէհրէ կէլլէլլէրին եա-րըմ սաաթ սօնրա , վալնանըն պիլլիլ-գալէաթնտան թօրլար էնտալիլ օլու-նարադ , Բէնուֆ բաշա հաղթէթլէրինին գարաեա չըգմաթը թէպրիք գըլըմըշ տըր : Դալէա գօմանտանը Բէլիւ բա-շա հաղթէթլէրի , վէ հիւլլէլլէրի միւ-լիլլէ մէմուլու , իւզգլէրին վաթթուլ-լա , միւլաթիլլէյ հաղթէթլէրինին իս-թիլլէպալլինէ կիլթմիշլէր տիր : Բէնուֆ բաշա հաղթէթլէրի դաթթ սաաթէն կիլլինմիշ օլուպ , իւզգլէրինտէ քի ասքերի բարտըսիլլէր տիլլէրինէ գատար ու-զանմադտա , վէ կիլլինտիլլէ պօթլար կէլիլ իտի : Պիր թապուր Մըսըր ա-սաքիլի , էօյլէրինտէ միւլլէգա պուլուն-տուլուն հալտէ , լիմանտան պաշլաեա-րադ , պիր աղ մէսաթէ իւզգլէրինտէ տուրմուշ օլուպ , պու մահէլլտէ բա-շայի միւլաթիլլէյ քէնտիլլին պէլլէ-եէն արապաեա ըաթիլ օլմուշ տուր : Բէնուֆ բաշա հաղթէթլէրի պիր ճիւզի միւլտէթ հիւլլէլլէթ գօնաղընտա լաթիլաաթ պուլունտուլ-գոն սօնրա , շըմէնտըֆէր բաթիլլէն աղիլլէթ իթ-միշ , վէ Հասան բաշա հաղթէթլէրի ֆէրտաթ կին թէքթար վալնաապ

առիւթիմ իմ մէջ իւզըն, Շուքուհեմ  
գաւառը միւշալիւնէ յհէրի քաղաք իյնէ-  
միշ տիր։ Սէօյլէնտիկինն կէօրէ, Ռե-  
ուֆ քաջա հաղորթիւնի կիտիւ, Ռազ-  
կըրաւտա Մէհմէտ Այի բաշա հաղ-  
րէթիւնի իւն պիւրէնէնք տիր։

Նամըզ վէ էշրէֆ քաջալար հաղա-  
րաթը պու կիւն Տերիսաւտէթէ միւ-  
թէվէնէն հարէքէթ իտիւտըր։ Շու-  
պէնիւզ գարնիւնիւնիւզ տէրիս-  
թըր իտէրէր քի, սապըզ Ռուսուզ-  
գօրանտանը օրան էշրէֆ քաջա հաղ-  
րէթիւնիւն իսթանպուլ կիթմէսի,  
Պիւլա նամ միւսթաւէթէ մէվզբի տ-  
էլաւէնէ վէ սէպէպիւզ ետէրէ թախ-  
լիւնէ իթտիւրմիշ օլտուղունտան տօլայը  
տիւմանը հարապ հուղուրընտա թէպիւն-  
յի գիւմէթ իշին տիր, անճազ սէօյ-  
լէնտիկինն կէօրէ, մէվզբիւր էմիր Ռուս-  
լարըն թուսայը կէշմէլէնիւն ֆէրաւ-  
սը կիւնիւ, սէրտաթը սապըզ Ապիւիւ-  
րէթիւմ քաջա հաղորթիւնի թարաֆըն-  
տան վէրիւմիշ տիր։

Մարիթէն վէ Գաթէշանի թարիֆիլլէ  
Ռուսուզգաւան կէշմիշ օլտան պիր ինկիլի-  
զին իֆտաւէսինն կէօրէ, Ռուսուզգաւան  
րինն պիր իսայլի վազըթտան պիրու-  
թօր աթըրմաւագաւ էքէն, Լօւարա-  
նըն պաղը զաղէթալարը պունտան տօ-  
լայը մէյիւն օլտանաւագաւ, պու զաղէ-  
թալարըն Ռուս էքթանը հարապիւնի  
մաւէթիւնտէ պուրունտ մուսպիւրէրի,  
հալաւ յուլիսին 27 վէ 28 ինճի կիւնիւ-  
րինտէ վուզու պուլմիշ օլտան թօք մու-  
հարէպէրէրինտէն պահս իթմէքտէ իմիշ-  
լէր։ Մէրգուլ ինկիլիզին իւլալէ իթտի-  
կինն նազարէն, Ռուսուզգաւան իսթան-  
կիւնիւն իւլ զօրգու գալմամըշ, վի-  
շէհրտէ քիւլիւնիւն զալմարէ մէվզնուտ  
իմիշ։

Ռուսուզգաւան վէ գալաւ գօման-  
նանը Գաթէշանի Ահմէտ քաջա հաղ-  
րէթիւնի, շէհրէն ուղուն միւստէթ  
մուհասէրէ հալիստէ գալմամը իհ-  
թիւմինն մէպին, պիւզգաթ քէնտի  
էմիւնիւնիւն իշին, շէհրէ թէքը իյնէ-  
միշրինն էհալիւն իսթար իթմիշ իսէ-  
տէ, քիման ետէրինտէն պիւն գըմլուտան-  
մամըշ տըր։ Միւքաւէմէսինի պուրա-  
ճըքտա իսթանպուլէն եաղմագաւ օլ-  
տուղունտան ինկիլիզ, պաշլընա իւլ տէ-  
ֆա եօլա չըգտըղընտա, Ռուսլարըն  
պուրունտուղուն իսթանպուլ վէրիւմիշ օլտան  
մաշէլլէրտէն կէշմիշ իսէ տէ, նէ պիր  
Ռուս ապըրի վէ նէ պիր Գաթէֆ միւզ-  
րաղը պիւն կէօրմէմիշ օլտուղունտա ի-  
լալէթէն իսթմիշ քէլամ իյնէմիշ տիր։

Տիւրքի թարաֆտան թունա գընը-  
լարընտան պէնտէնիւն եաղմագաւ  
կէօրէ, իտարէյի նէհրինէնիւն իքի  
գըթա սէֆիւնիւն, իրիւզո ճէվրէն-  
արգաւսընտա էմին վէ հէր մուսթա-  
րաւտան իսթանպուլ իման պուրուն-  
իքէն, մուսթաւէթէն Ռուսուզգաւան  
կէտհնա չաղըղմիշ օլտուղունտան,  
տիւշմէնիւն Նէրիւնտէն քի պաթարեալա-  
րընտան իտարապ իտիւրմիշ տիր։ Ի-  
տարէյի մէվզբիւրէնիւն Միտհաթ նամ  
վարօրու իսէ Սիւրիւթէրիշիկեաշնտա,  
համո օլուն հիւսնի պիր հալտէ պու-  
լունտագաւ տըր։ Մէմուլ օլունտը քի  
պու վարօրու տա Ռուսուզգաւան  
հընա չաղըրմագաւ։ . . .

Պու սապահ Նամըզ վէ էշրէֆ քա-  
ջալար հաղորթը, տէրունիտէ շիմ-  
ալիւր իթագըրիպա 300 նէֆէր իսթան-  
պուրունտան ապըրի իսթանպուլանէն  
վիւտարէթ իթտիւրէր։

Միւշալիւնէ յհէրի քաղաք իյնէ  
միւշ տիր։ Սէօյլէնտիկինն կէօրէ, Ռե-  
ուֆ քաջա հաղորթիւնի կիտիւ, Ռազ-  
կըրաւտա Մէհմէտ Այի բաշա հաղ-  
րէթիւնի իւն պիւրէնէնք տիր։

Թիւրքիստան նամ թարաֆալլէր իտար-  
ֆու-  
ղընտան հիւսնի սուրէթտէ գալաւ օ-  
լունտուր, վէ իսթանպուլանէն իթ-  
միւշ իլիկ վէ ինկիլիզմը շէհրէնտէն  
տօլայը պէնտանը մէմուլէնիւն իյնէթ  
իյնէթ։ Նամըզ քաջա հաղորթիւնի իսթ-  
անպուլանտէն մուսթաւէթ իթտիւր-  
էրինտէ, իսթանպուլանէն միւտիւրին-  
իսթանպուլ իշին շէրպէթ սաթըն ալ-  
մասը իշին գալմէ աղլէ 500 զրուշ իհ-  
տա պուլուրմուշար տըր։

Նամըզ քի պունտան էվվէլ եաղտը-  
ղըմ մէքթուպարտան անլալըմագաւ  
իտիւ, թուլա միւսթաւէթը սապըզ  
Ֆահրի պէյ հաղորթիւնի, իւլ կիւն-  
տէն պէրու վալնա միւսթաւէթը  
օլունտուր։ Միւշալիւնէ յհէրի սէլէֆի  
օլուն Այի պէյ, հարէքէթիւն թէթիւր  
իթմիշ օլտուղունտան, պու կիւն քա-  
լիթալիսթ միւսթէվէնիւն հարէքէթ  
իտիւտէր։ Միւշալիւնէ յհէրի, Նամըզ վէ  
էշրէֆ քաջալար հաղորթիւնիւն Լօյտ  
գուսթանտար վարօրունա րաքիւզ օլ-  
մուշ տուր, Ենի միւսթաւէթը, իհ-  
րաթտա կէօրմէմիշ օլտուղունտան իշին,  
էվաթթը զաթիւնի հաղորթտա հիւ-  
պիր սէօյ սէօյ էնէմէմ։ Փաղաթ հէր  
քէս միւշալիւնէ յհէր իտարալաթ վէ էհ-  
լիւնէթ սահիպի օլտուղունտա իրար  
ի-  
տիւտէր։ Վէգալի հաղորթ միւնա-  
սէպէթիլլէն էհմիւնիւնիւն արթմիշ օլտան  
պէօյլէ պիր շէհրտէ, Փահրի պէյ  
հաղորթիւնիւն սահիպի իտարալաթ վէ  
էհլիւնէթ օլմասը լաղըմ տըր։

Կէշն ճիւմաւ կիւնիւն շէհրիւնիւն վէ  
ճիւլարընտա իքի սաթա զիւտտէ  
միւտտէթ զարֆընտա, տօլու իլէ գա-  
րըշըշ շիտտէթիլլէ պիր սաղանագաւ տա-  
ղա, վէ չաղըրալ ալթընտա սաքին  
օլտան մէհաթիւնիւն, էօնիւմիւզտէն  
գըշ կէօրմէնէն հալիւն լէվլէ-  
թիւնի կէօրմէնտիւ, Պիւլալէր քէ-  
միւքէրինն գաւառ ըսանմըշ, վէ էշ-  
եալարը սուրա միւլէմիւն օլմուշ օլտու-  
ղունտան, հաղըգալթէն չաւանը թէ-  
էսիւֆ պիր մէնպարէ իտարալաթ իթ-  
մէքտէ իտիւր։

Պու կիւն պիւն վէ պու մէքթուպու-  
եաղտըղըմէնտէ, սէլ կիպի եաղ-  
մուր եաղմագաւ տըր։ Սըգ սըգ եա-  
ղըպ, Ռաղիւրաւտա վէ տահա էօթէլէրէ  
գաւառ թէմիւն օլտան պու եաղմուր-  
լար սէպէպիւնտէն, թապիւթըլա մու-  
աւէլաթը սաքիւրէն քէնպի շիտտէթ  
իյնէնէնէ, Հաթիւմ, Նամըզ քի տէտիւ  
իշինիւն շիմոթի տուրմասը տա պունտան  
նաշի տիր, վէ կէօրիւնիւր քի չու-  
տուրիւնիւն պիր գալ կիւն տահա  
թէմիւն իտէնէն տիր։

Իլզէթտին վարօրու, տէրունիտէ  
80 նէֆէր իսթանպուլ, վէ պիր չօգ  
մէհաթիւն իլէ տիւն Տերիսաւտէթէ  
ալթէթ իյնէնէն տիր։

Ալթէթիւն քաթաթ, տէթիւնտէն 24  
սաթա կէն Տերիսաւտէթտէն հարէ-  
քէթ իթմիշ օլտուղունտան, իսթան-  
կէն գալմիշ օլտուղունտա հալտէ, պու կիւն  
պուրաւա կէլտի։

Մէքթուպունա գաւառաւագալմէս-  
նաւտէ, Ռուսուզգաւան մուհասէրէ իտիւ-  
տիկի իսթանպուլի ալթըմ իսէ տէ, թա-  
գըգը իշին վաթթի վէ վաթթիւն մի-  
սայիտ օլմասըղընտան, պու իտպէրի  
քէմալի իհթիւրապ իւզըն թարաֆըն-  
գա պիւտիւրիւմ։

Բարիս շէհրի օմիւրպիւս շիւքէթի  
թարաֆընտան պու քէրէ նէշր օլունտան  
սթաթիւթիւն կէօրէ, կէշն 1876 սէ-  
նէսինտէ շիւքէթի մէվզբիւր եէվիւն  
640 արապա իշինէթիւն, վէ պու արա-

պալար պիր սէնէ զարֆընտա 111 մի-  
տէն 250,663 եօրճու, եանի կիւնտէ 306,  
760 քիշի նազլ իթմիշ տիր։

Շէհրի մէքթուրտէ իլի թարաֆալլէ  
շիւքէթի օլունա, պունտարտան պիրիւնի,  
պիր սէնէտէ 8 միւտէն, վէ տիկէրի 4  
միւտէն 141,201 եօրճու, ճէման 12  
միւտէն 631,660 քիշի նազլ իթմիշ  
տիր։ Մէրգուլման 134 միւտէն 298,771  
նէֆէր եօրճուլարա, Բարիստէ օլուն  
չըմէնտըֆէր վէ սայիտ արապալարըն  
նազլ իթմիւրէրի եօրճուլարա տաթի  
իլալէ իթտիկիմիւրտէ, թէքմիւ եէքիւն  
250 միւտէն պալիւզ օլուն։

Պարսաւ մալիկէն նէվալէթի թա-  
րաֆընտան նէշր օլունտան իսթան-  
կէշն յուլիս տըր նիւսթէսինտէ Ֆուս-  
սաւա հիւքիւմէթ մալի օլուն միւլէր-  
հաղգընտա չաւանը տըգալթ պաղը  
մալիւմաթիւր կէօրիւմիւշ օլտուղուն-  
տան պիր վէնէն զիւր պէնտան իտէրիւ-  
շէօյլէ քի, մէքթուր իտարալաթ կէօրիւ-  
տիկինն կէօրէ, Լիւքսէնպուրկ սարայը  
իլէ պաղլէն 60 միւտէն, սանայիլի նէ-  
ֆիւս մէքթէպի 4 միւտէն, մէքթէպի  
սանայի 20 միւտէն, միւնէտտէտէն ին-  
չա օլունտան օրէրա թէպիւրօսու 40 մի-  
տէն, Սէվր ֆապրիգաւ 6 միւտէն, Սէն  
ժէրմէն սարաթը 10 միւտէն 300 պիւն,  
Էլիզէ սարաթը 18 միւտէն, վէ Պուրպոն  
սարաթը 20 միւտէն ֆրանք զըլմէթիւն-  
տէ իմիշ, Հաթըլէ կէրէք նէֆիւ Պը-  
րանտաւա, ճէգալիւրտէ վէ միւսթէմիւ-  
րեաթը սայիտէտէ, վէ մէմալիւր էհ-  
նէպիւտէ տէվէթիւն 17 պիւն քաղա-  
միւլի օլունա, պունտար թաթմիւն 1  
միւտէր 948 պիւն միւտէն ֆրանք զըլմէ-  
թիւնտէ տիր։ Պունտար միւր օրմանիւ  
ընը վէ սայիտ միւլիւրի իլալէ իթ-  
տիկիմիւրտէ, տէվէթիւն թէքմիւ միւլիւր  
26,197 քաղաւտան, վէ զըլմէթի թաթ-  
միւն 8 միւտէր 598 միւտէն ֆրանքտան  
իլալէթ օլտուղունտան տըր։ Պուն-  
տարտան պաղաւ գըլմէթի թաթմիւն օ-  
լունտամիշ պիր չօգ միւր էմալարը  
տահա վար տըր։

Էլիս սէնէտէն պէրու Ամէրիգա-  
տա կէօրիւմէքտէ օլուն պիր տալա  
նիհասէթի պու քէրէ Լուիզիանա է-  
եալէթի մաշէմէսինտէ րուսէթ վէ  
թէպիւն օլունտուշ տուր։ Պու տալա-  
եւ իլէրի վարտընտան պիր Պրանսըզ գա-  
րըսը օլունա, 51 սէնէտէն պէրու ալա  
եօրունալա վէ պըգմագաղըն պու տա-  
վանտ արգաւսընտան տիւլիւն վէ հէր  
մուհաթէմէտէ թարաֆընտան վէքիւ  
թալիւն իթմիւրապ պիւզգաթ քէնտիւ  
հաղըր պուրունտուշ տուր։

Իթէ տալա շունտան իլալէթ տիր.  
շէօյլէ քի, 1803 սէնէսինտէ Տանիւլ  
Դլարը իսթանտէ զէնկէն պիր իրան-  
տալը, մաւտուաղէլ թիւլի Գարիւր իս-  
միւնտէ պիր Պրանսըզ գըղը իլէ էվի-  
նիւր, վէ նիքեաշըն պիր Գաթիւր  
քաւաղընտ իտար իթտիւրիւր։ Մէքթու-  
պիր գըղ իլէ Նուլլէ Օրլէանտա բէք  
չօգ էմալը պըրագաղաւ 1828 սէն-  
սէնէսինտէ վէֆաթ իտէր։ Պունտար  
էվլէնտիւքէրին քիմանէն սէօյլէմէմիւ-  
լէր, վէ հաթիւմ նիքեաշըն հիւքմ-  
սըլ թուլթուլմուշ տուր։ զիրա մաւ-  
մուաղէլ Գարիւր քօնաւտան տը Կրանթ  
իսթանտէ պիրիւն իլէ էվլէնտիւր տիր։

Միւթէվէֆանըն գըղը Միւրա Դլարգ  
բէտէրինտէն գալան միւրտը, վաթի-  
նէթնամէր իտարալա մէմուր օլունտա-  
տան թալապ իլլէթի իսթ տէ, պուն-  
տար, միւթէվէֆանըն նիքեաշըն գա-  
րըսընտան տօղմուշ օլմասըղըն պէ-  
նան իլէ, մէթալիւն մէվզբիւրէն իտար  
թէմիւրէր իտիւ, իլլէթ թամ 50 սէնէ

տիր քի մէքթուրէ Միւրա Դլարգ, աւ-  
ա օսանմաւագաւ տալալա իլլէրի վար-  
տըրմըշ տըր։ Մէքթուրէ տալալալը  
պիր չօգ ալթագալթիւրա իհալէ իթմիւշ,  
ֆապաթ հիւ պիւրիւն տէ պիր իշ իհ-  
րէմէթիւնտէն, սաթլարաւա մաշէն-  
մէտէ տուրուպ տալալալը քէնտիւ  
կէօրմիւշ վէ քէնտիւնիւն, միւթէվէ-  
ֆանըն նիքեաշըն գարըսընտան տօղ-  
մուշ օլտուղունտա իտարալա իլէ, բէտէ-  
րինտէն գալան էմալարը իսթէմիւշ,  
վ. նիհասէթ պու քէրէ տալալալը գա-  
լանտաւա մուլաֆֆագ օլմուշ տուր.  
շէօյլէ քի, Լուիզիանա էեալէթիւն  
հաթիւ, մէքթուրէնիւն, Տանիւլ Դլար-  
գըն աթըլ գըղը օլտուղունտա, վէ պի-  
նանտէն ալէյհ, բէտէրինտէն մալի օլուն  
վէ Նուլլէ Օրլէանտա պուրունտան էմ-  
ալարաւա միւրտալ օլտուղունտա գա-  
լար վիւրմիւշ տիր։ Մէքթուրէ շիմոթի  
70 եաղընտա տըր։ Մէքթուր էմալա-  
լարա գըլմէթիւն 40 միւտէն տուր, եա-  
նի 200 միւտէն ֆրանք թաթմիւն օլուն-  
տա տըր։

Ի Լ Ա Ն

ՄԵՔԵԹՊԻ ՍՈՒԼԹԱՆԻ

Մէքթէպի մէքթուր չալիւրտանը մա-  
հը հալին 13127 սինն թէսաւալի իտէն  
քաղար իրթէնի կիւնիւ ախլամըն սաթթ  
3 իտէն մէքթէպէ գապուլ օլունտալ,  
ֆէրաւաւ սալը կիւնիւ սապահաւան  
սաթթ 8 տէ տէրպէրէ պալլանաւա-  
ղը իլան օլունտուր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Թ Ա Տ Ր Ո Ն

ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԱՆԿԱՆՑ

(Տիւրքի նիւսթէսինտէ պաղընէ .)

Մէքթէպէր հաղգընտա իշտիւ-  
մէքտէ օլտուղունտան կէպի, չօնուգալը  
իշին լաղըմ կէշն զաղէթալար հաղ-  
գընտա տաթիւր արգու վէ թէշէքթիւն,  
չօգտան պէրու տէմաթիւրիկի կէօ-  
րիւմիւշ, վէ պու թէշէքթի վէ արգու-  
նուն տաթիւ էօյլէ տըր։ Սալալ պիր շէյ  
օլտուղունտա, էսէֆ իտէրիւք քի թէհրիւպէ  
իլէ անլալըմըշ տըր։

Պիր վաղըթ, վաղաւ հաղգըն օլա-  
րագ, պաղը իշտիւթ իտարալալընտէն,  
չօնուգալըն վէ ֆալիւրալարըն ախլա-  
ղըն պօղուեօր տէյի թէշէքթի օլուն-  
տագաւ իտիւ, հալպու քի շիմոթի աշի-  
քեալ անլալընտ քի, չօղար, էօյլէ  
րիսալէրէն, մէքթուր աւալ ու թէր-  
պիլէ իտարալալըն զիւտտէ իթիւպար  
իթմէքտէ իմիշ, օն գաթ երկիրմի  
գաթ զիւտտէ օլունտան վար իմիշ։

Մէքթուր թաւալունտա, ախլաւ ու  
աւալագա զարըն հիւ պիր շէյ օլմաւագա,  
վէ էնվալի իշտիւթ վէ քէպիւր իշ-  
տիւթիւր ետէրինտէն, կիւլէլ կիւլէլ  
րէսիւթիւր պուրունտուղունտա, վէ գըլմէթի  
տաթիւ հիւ նէվիւնտէն օլտուղունտա գա-  
տիւրտէ, պիւլիւմիւրիւնիւ, օլմուզ պիւն  
էրմէնի ֆալիւրաւալ հիւսալ օլունտագ-  
տա օլուն չու քալիւթալիւթտա, մէքթուր  
րիսալէյէ, գաղ զիւլէն ապունաթ օլմուշ  
տուր, հիւ տէյիլ իտէ պիւն ապունաթ  
պուրունտուշ օլտա եաղընտը եա, հալ  
պու քի էօյլէ տէյիլ տիր, երկրիւնիւ  
քի երկրիւնիւ, իւլ, տէօրթ, պէշ,  
ալթը, ետէն, սէքիւ, վէ հաթիւթա  
տօղուզ երկրիւնիւ թէշէթի իտարալա  
իշտիւթ օլտա իտիւ, երկն մէմուշ օ-  
ւաւագ իտիւ, երկր զալմաւալ շէ

